

Watercrassula

Crassula helmsii

Laatste update: 11-06-2026

Op de [Unielijst](#) sinds **augustus 2025**. Watercrassula komt algemeen voor in Nederland.

Watercrassula, ook wel (water)naaldkruid genoemd, is een wintergroene oeverplant die ook tot een diepte van 2 meter onder water kan groeien. Oorspronkelijk komt de plant uit Australië en Nieuw-Zeeland. De plant heeft kleine vlezig, tegenover elkaar staande bladen die 4-15 mm lang zijn. De stengel is kruipend tot rechtopgaand en meestal wit tot rood gekleurd. De witte tot zachtroze bloemen zijn gesteeld, klein en onopvallend.

Watercrassula kan groeien op diverse soorten oevers en komt in tegenstelling tot de meeste andere invasieve waterplanten ook voor in voedselarme milieus. In Nederland komt watercrassula vooral voor in poelen en vennen. De plant verspreidt zich hoofdzakelijk vegetatief. Zelfs hele kleine stengelfragmenten kunnen weer uitgroeien tot een nieuwe plant. Natuurlijke verspreiding kan passief in waterlichamen plaatsvinden, maar ook door transport door dieren. Zaadproductie lijkt zeldzaam in Europa.

Verschillen met gelijkende soorten

Watercrassula kan worden verward met vetmuur (*Sagina* spp.) (boven water) en sterrenkroos (*Callitriche* spp.) (onder water). De stengel van watercrassula is meestal wit tot rood gekleurd en de bloem heeft 4 kroonbladen (vetmuur 5, soms 4; sterrenkroos met zeer kleine bloemen zonder kroonbladen). Een overzicht van de verschillen tussen deze 3 soorten staat in de [Veldgids invasieve waterplanten](#). Watercrassula lijkt ook op *Crassula aquatica* maar deze soort heeft kleinere blaadjes (3-5 mm) en de bloemen zijn ongesteeld.

Foto: Edu Boer (NVWA)

1. Waarom staat deze soort op de Unielijst?

Effect op biodiversiteit en ecosysteem

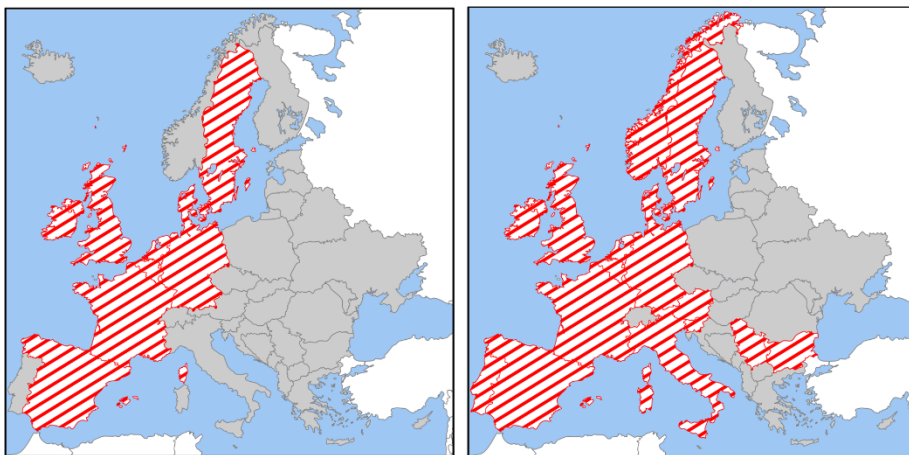
Watercrassula kan een zeer dichte vegetatie vormen op oevers en in voedselarme wateren. In de oeverzone en ondiepe delen van relatief voedselarme wateren, zoals vennen, leemputten, zandplaten en duinplassen, worden hierdoor inheemse planten en dieren weggeconcentreerd. Watercrassula vormt drijvende matten die ervoor zorgen dat onderwaterplanten geen licht meer krijgen. Ook kunnen deze matten zorgen voor zuurstoftekort in het water.

Effect op ecosystemendiensten

Watercrassula komt vooral voor in ondiepe, veelal geïsoleerde wateren. Hierdoor is het negatieve effect op recreatieve activiteiten (zwemmen, varen, hengelen) en op waterhuiskundige functies, zoals waterafvoer, beperkt.

Aanwezigheid in Europa

Watercrassula komt inmiddels voor in meerdere landen in West- en Zuid-Europa, waaronder Nederland. Bij het huidige klimaat kan deze plant zich vestigen in Italië, Portugal en delen van de Balkan. Bij de verwachte klimaatverandering kan watercrassula zich ook vestigen in de hoger gelegen delen van de Midden-Europese gebergten en ook meer noordelijk in Scandinavië. Daarnaast kan de soort langer doorgroeien in het winterseizoen, op plaatsen waar dat voorheen niet mogelijk was.

Links: gevestigd in Europa in 2024 (rood gearceerde landen). Bron: [Van der Loop et al., 2024](#). Rechts: mogelijke vestiging in Europa bij het huidige klimaat (rood gearceerde landen). Bron: [Van der Loop et al., 2024](#). In grijs zijn de overige Europese landen aangegeven.

2. Wat betekent dit voor Nederland?

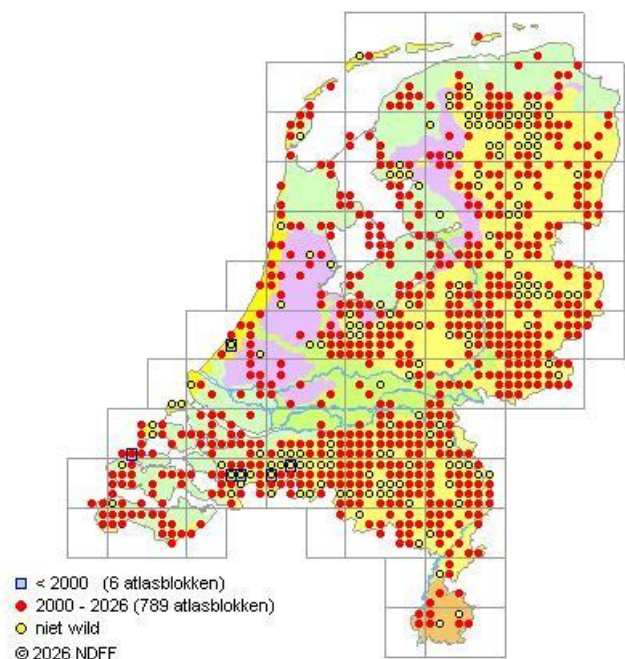
Een soort die op de [Unielijst](#) van invasieve exoten ([EU-verordening 1143/2014](#)) staat, mag onder andere niet meer worden verhandeld en gehouden in EU-lidstaten. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheersen dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het houden van deze soort is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring (het bewaren van soorten buiten hun natuurlijke leefomgeving). Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland \(RVO\)](#).

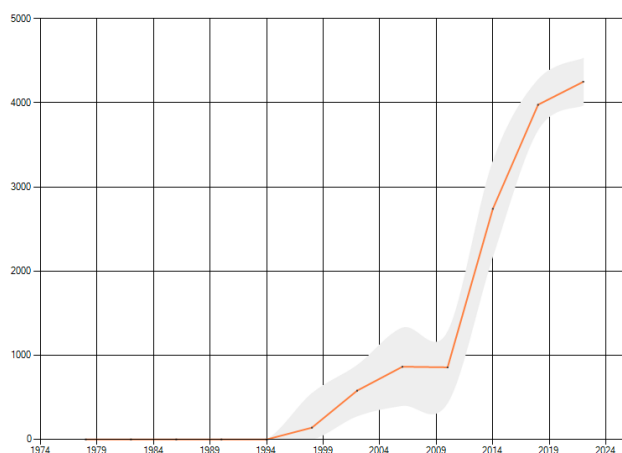
3. Komt watercrassula in Nederland voor?

Aanwezigheid in Nederland

Watercrassula komt algemeen voor in Nederland. De plant is de laatste jaren sterk toegenomen, door het hele land en met name in wateren op de hogere zandgronden en in het duingebied. Watercrassula is in 40 Natura 2000-gebieden aangetroffen. De eerste waarneming in de Nederlandse natuur vond plaats in 1995.

Verspreiding van watercrassula. Bron: verspreidingsatlas.nl

Gemiddelde trend van het aantal kilometerhokken waarin de soort voorkomt, weergegeven als indexcijfer (1975-1978 = 100). Bron: verspreidingsatlas.nl

Introductie, vestiging en verspreiding in Nederland

Watercrassula was voor de plaatsing op de Unielijst in de handel als aquarium-, vijver- en sierplant. Watercrassula kan in de handel ook als verstekeling met andere waterplanten worden getransporteerd.

Watercrassula heeft zich al gevestigd in de Nederlandse natuur doordat mensen overtollige planten weggooiden in openbare wateren.

De snelheid van verspreiding is hoog. De plant kan zich over grotere afstanden verspreiden door stengelfragmenten die met water meedrijven. Grond met stengelfragmenten of losse stengelfragmenten kunnen met grondtransporten of met machines, vaartuigen, schoeisel of vistuig verspreid worden. Ook dieren, zoals watervogels, vee of wild kunnen de plant verder verspreiden.

Watercrassula kan regenereren uit uiterst kleine stengelfragmenten. Recentelijk is ook aangetoond dat de planten kiemkrachtig zaad produceren, maar kieming in het veld is lastig te onderscheiden van groei uit minuscule stengelfragmenten.

4. Wat kunnen we tegen watercrassula doen?

Gooi verwijderde planten niet weg in de natuur, maar bij het groenafval. De planten vestigen zich in de natuur doordat mensen overvloedige planten weggooiden in openbare wateren.

De soort verdwijnt af en toe vanzelf in de loop van de successie. Voorkomen van verdere verspreiding is de belangrijkste beheeroptie. Het risico op verspreiding via mensen en materieel is te verkleinen door na betreding van besmette gebieden schoeisel en gereedschap goed te controleren en vrij te maken van plantenfragmenten. Groter materieel, zoals kranen, moet worden afgespoten met een hogedrukreiniger op een locatie met een voor watercrassula ongeschikt habitat. Belangrijk is dat groot materieel dat gebruikt is op besmette terreinen, en nagenoeg niet goed schoon te maken is (zoals maaimachines en rupskranen) niet wordt ingezet in niet-besmette vochtige gebieden.

Betreding van besmette gebieden door recreanten en overig publiek moet zoveel mogelijk worden beperkt om verspreiding te voorkomen. Ook verstoring van de bodem waardoor deze vatbaarder wordt voor besmetting met watercrassula moet worden beperkt.

Bestrijding is lastig en leidt vaak alleen tot fragmentatie en verdere verspreiding. De plant moet zo volledig mogelijk worden verwijderd waarbij fragmentatie moet worden voorkomen. Zeer kleine delen kunnen uitlopen op de kale bodem die bij bestrijding ontstaat. Uit onderzoek blijkt dat het mogelijk is om watercrassula onder controle te houden via een systeemgerichte aanpak omdat de plant zich in intacte systemen moeilijker kan vestigen. Door na het verwijderen van watercrassula te zorgen dat de kale bodem snel begroeid raakt door inheemse soorten die passen in het biotoop, wordt hergroei van watercrassula beperkt. De resultaten staan in het rapport [Systeemgerichte bestrijding van watercrassula](#).

Informatie over mogelijke beheermaatregelen is ook te vinden in [dit rapport voor de Europese Commissie](#).

Meldingen van watercrassula in de natuur kunnen worden doorgegeven via [waarneming.nl](#).

5. Bronnen

De belangrijkste bron voor deze factsheet is:

- Van der Loop JMM, Beringen B, Leuven RSEW, van Valkenburg JLCH, van Kleef HH, Verhofstad M. & B. Odé, 2024. [Risk assessment of Australian swamp stonecrop \(*Crassula helmsii*\) in Europe](#). FLORON report: 2019.064.e05

Dit rapport is de Engelse vertaling van:

- Van der Loop JMM, Beringen B, Leuven RSEW, van Valkenburg JLCH, van Kleef HH, Verhofstad M. & B. Odé, 2020. [Risicobeoordeling van Watercrassula \(*Crassula helmsii*\) in Europa](#). FLORON-rapport: 2019.064.

Aanvullend zijn de volgende bronnen gebruikt:

- D'hondt B, Denys L, Jambon W, De Wilde R, Adriaens T, Packet J. & J. van Valkenburg, 2016. [Reproduction of *Crassula helmsii* by seed in western Europe](#). Aquatic Invasions Volume 11, 125-130.
- Hardick J. & Z. Pattison, 2022. [The management of Cockayne \(*Crassula helmsii*\). Information on measures and related costs in relation to species considered for inclusion on the Union list.](#)
- [Q-bank invasive plants](#). Bezocht op 11-6-2026

- Van Kleef HH, Brouwer E, van der Loop JMM, Buiks M. en E.C.H.E.T. Lucassen, 2017. [Systeemgerichte bestrijding van watercrassula](#). Stichting Bargerveen, Nijmegen.
- [Veldgids Invasieve waterplanten in Nederland, 2024](#). NVWA.
- [Verspreidingsatlas.nl](#). Bezocht op 11-6-2026.